

Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Akademik Başarılarının Yordanması

Kazım KÜÇÜKER¹, Özkan IŞIK²

DOI: <https://doi.org/10.38021asbid.1202124>

ORJİNAL ARAŞTIRMA

¹Balikesir Üniversitesi,
Spor Bilimleri Fakültesi,
Beden Eğitimi ve Spor
Bölümü
Balıkesir/Türkiye

²Balikesir Üniversitesi,
Spor Bilimleri Fakültesi,
Antrenörlük Eğitimi Bölümü
Balıkesir/Türkiye

Öz

Bu araştırma Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerin, akademik motivasyon, öz yeterlik ve mükemmeliyetçiliğinin, akademik başarıyı yordama gücünü belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın örneklemini 2021-2022 Eğitim-Öğretim Yılı Balıkesir Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesinde öğrenim gören toplam 339 öğrenci oluşturmuştur. Verilerin toplanması amacıyla kişisel bilgi formu, akademik motivasyon ölçeği, akademik öz yeterlik ölçeği ve akademik mükemmeliyetçilik ölçeği kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, öğrencilerin akademik motivasyon puanları cinsiyet, yaş ve sınıf değişkenine göre anlamlı farklılık gösterirken, bölüm değişkenine göre farklılığa rastlanmamıştır. Ayrıca, öğrencilerin akademik öz yeterlik puanları hiçbir değişkende anlamlı farklılık oluşturmamıştır. Öğrencilerin akademik mükemmeliyetçilik puanları, yaş ve sınıf değişkenlerinde anlamlı farklılık gösterirken, cinsiyet ve bölüm değişkeni açısından anlamlı farklılığa rastlanmamıştır. Ek olarak, araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet, bölüm ve sınıf değişkenlerine göre AGNO dereceleri anlamlı farklılık olduğu, diğer yandan, yaş değişkeni açısından farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Çoklu doğrusal regresyon analizi sonucunda, motivasyonsuzluğun olumsuz yönde, öz yeterliğin ise akademik başarıyı olumlu yönde yordadığı saptanmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlar doğrultusunda, akademik başarıyı etkisi olabilecek farklı duyuşsal etmenler üzerine araştırmaların yapılması önerilmektedir.

Sorumlu Yazar:
Kazım KÜÇÜKER
kazimkucuker@hotmail.com

Anahtar kelimeler: Akademik Başarı, Motivasyon, Mükemmeliyetçilik, Öz Yeterlik

**The Prediction of Academic Achievement of Sports
Sciences Faculty Students**

Abstract

The aim of this research was to determine the academic motivation, self-efficacy, and perfectionism of the students of the Faculty of Sport Sciences and the predictive power of academic success. The sample of the study consisted of 339 students studying at Balıkesir University Faculty of Sport Sciences in the 2021-2022 academic year. Personal information form, academic motivation scale, academic self-efficacy scale, and academic perfectionism scale were used to collect data. As a result of the research, while the academic motivation scores of the students differed significantly according to gender, age, and class variable, no difference was found according to the department variable. In addition, students' academic self-efficacy scores did not differ significantly in any of the variables. While students' academic perfectionism scores showed a significant difference in age and class variables, no significant difference was found in terms of gender and department variables. In addition, it was determined that there was a significant difference in the Grade Point Averages of the students participating in the research according to gender, department, and class variables, but there was no difference in terms of age variable. As a result of the multiple linear regression analysis, it was determined that a motivation predicted negatively, and self-efficacy predicted academic achievement positively. In line with the results obtained from the research, it is recommended to conduct research on different affective factors that may affect academic achievement.

Keywords: Academic Success, Motivation, Perfectionism, Self-Efficacy

Yayın Bilgisi

Gönderi Tarihi:
10.11.2022

Kabul Tarihi:
08.12.2022

Online Yayın Tarihi:
23.12.2022

Giriş

Genç birey gücü bir ülkenin vazgeçilemeyecek değerdeki kaynağıdır. Değerinin farkında olduğumuz bu kaynak ancak eğitim aracılığıyla güce dönüştürülmektedir. Bunu sağlamak için de bireylerin başarı seviyelerini iyileştirmek ve yetkin niteliklere sahip bireyler olarak geleceğe hazır olmalarını sağlamak gerekmektedir.

Başarı, belirlenen hedeflere ulaşmak ve beklentileri yerine getirmek olarak tanımlanır. Eğitim yönüyle başarıya bakıldığında, eğitim programının hedefleri ile uyumlu bir dizi istenilen davranış bütünü olarak görülebilir (Demirtaş ve Güneş, 2002). Wolman'a göre (1973), belirlenen sonuca varmak yönünde süreçte dahil aktif ilerleme başarı olarak görülmektedir. Başarı kavramını en geniş kapsamıyla tanımlamanın yanında, verilen eğitim içerisinde eğitim kurumlarında geliştirilen ve farklı ölçme yöntemleriyle eğitimciler tarafından verilen notlarla, ölçme puanlarıyla, sağlanan becerilerle veya kazandırılan bilgiler "Akademik Başarı" olarak karşılık bulmuştur (Carter ve Good, 1973). Akademik başarı çoğunlukla, bireyin gelişimin psikomotor ile duyuşsal alanına bakmaksızın, bütün programlarda yer verilen bilişsel yönden davranış değişmelerini kastetmektedir (Ahmann ve Glock, 1971). Akademik başarı ne kadar sonuç odaklı görünse de bilişsel anlamda davranışlarını temsil etmenin yanında süreç içerisinde dolaylı yoldan, farklı etmenleri göz ardı etmemek gerekmektedir.

Akademik başarının zeka, öğrenme süresi gibi bilişsel etmenlerin yanında, kişilik yapısı, motivasyon, öz yeterlik ve alışkanlıklar gibi duyuşsal, sosyo-ekonomik durum, anne baba tutumu, eğitici yeterliliği gibi farklı çevresel etmenlerle de ilgisi olduğu değişik araştırmalarla belirtilmiştir (Arıcı, 2007; Howie ve Pieterston, 2001; Wang, 2004). Bu aşamada kontrolü modern eğitim sisteminin de bazen dışında kalan ve akademik başarıyı farklı açılardan etkileyebilecek birey kaynaklı faktörlerinde olduğu vurgulamak gerekmektedir (Klomegah, 2007; Özer ve Anıl, 2011).

Eğitimde içinde değerlendirdiğimiz motivasyonel içerik kavramı, akademik motivasyon ile dolaylı veya doğrudan olarak yakından ilişkilidir. Eğitim devam ederken yer alan düşük motivasyon, öğrencilerin başarısını etkileyen ve hatta engelleyen bir olgu olarak ortaya çıkmaktadır (Grunchel vd., 2016). Deci ve Ryan (1985), akademik başarı ile ilişkilendirdiğimiz motivasyon öğrencilerin öğrenme sürecindeki merakları ve öğrenme sürecindeki performansları ile yakından ilişkili olduğuna dikkat çekmiştir. Öğrenciler eğitim hayatına başladıklarında, bu alandaki ilerleme ve gelişme çalışmaları için motivasyon sağlamaya yöneldikleri ortaya çıkmıştır (Bacanlı ve Şahinkaya, 2011). Çok yönlü bir yapıya sahip olduğuna bildiğimiz motivasyon teriminin içerisinde akademik motivasyon daha kendine has bir yapı oluşturmuştur ve eğitim içerisinde yer alan katılımcıların yetenekleri ve hayatları ile doğrudan ilişkili olduğu görülmüştür (akt. Uyulgan ve Akkuzu, 2014).

Akademik öz yeterlik, bireye verilen akademik görevi, bir işi başarıyla yapabileceğine olan inancı olarak tanımlanmaktadır (Ekici, 2012). Akademik öz yeterlik kavramı, öğrencinin kişisel olarak hayatıyla ilgili bir işten zevk almasıyla sonuçlanabileceğine dair mevcut bir inanç olarak ortaya çıkmaktadır (Chun ve Choi, 2005). Öğrencilerin akademik öz yeterlik düzeyleri azaldıkça, öğrenciler kendilerine verilen veya aldıkları akademik açıdan görevleri kaybedebilirler (Chemers vd., 2001). Böylelikle öz yeterliliği düşük olan bireyler, zor bir problemle karşılaştıklarında başarıya ulaşmak için herhangi bir girişimde bulunmazlar. Bu noktada başarıya ulaşmak için akademik öz-yeterliğin geliştirilmesi önemlidir (Saatçi ve Can, 2016). Zimmerman'a (1995) göre akademik öz-yeterliğin en önemli özelliği, kişinin kişisel özelliklerine değil, bir işi yapma potansiyeline olan inancıdır ve bu inanç sonuçları yargıları içerir. Bireylerin öz yeterlik düzeyleri çeşitli değişkenlere bağlıdır ve bu değişkenlere göre belirlenir.

Akademik mükemmeliyetçilik üzerine bilim insanlarının çeşitli yapılar ortaya koyduğu görülmektedir. İlk zamanlarda, araştırmacılar mükemmeliyetçiliği tek boyutlu bir yapı olarak kavramsallaştırdılar. Burns (1980) özellikle mükemmeliyetçiliğin tek boyutlu, işlevsiz bir kavramsallaştırmasına odaklandı ve mükemmeliyetçileri, zorlayıcı ve sürekli olarak imkansız hedeflere doğru zorlayan ve kendi değerlerini tamamen üretkenlik ve başarı açısından değerlendiren insanlar olarak tanımladı. Ona göre bu, kendi kendini yok eden ve kendi kendini yenen bir dürtüdür gibi çeşitli sorunlarla ilişkilidir. Frost vd. (1990), mükemmeliyetçiliğin çeşitli tanımlarını birleştirdi ve altı bileşen buldu: aşırı yüksek standartlar, hata yapma endişesi, kişinin eylemlerinin veya performansının kalitesiyle ilgili şüpheler, kesinlik, düzen ve düzene vurgu, yüksek ebeveyn beklentileri algısı ve ebeveyn eleştirisi algısı.

Üniversite eğitimini kapsayan süreç bireyin eğitim hayatının en önemli aşamalarından birine karşılık gelmektedir. Gelecekteki yaşantılarına yönelik en ciddi yönlendirme üniversite döneminde atılmaktadır. Bu yönden bakıldığında akademik başarı önem arz etmektedir. Bu çalışma, akademik başarıya etki edebilecek bireylerin sahip olduğu akademik anlamda öz yeterlik, mükemmeliyetçilik ve motivasyonun ne denli etkisinin olabileceği düşünülmüş ve yapılmıştır. Bu yönden ise akademik başarıya etkileri gizil kalan faktörlerden birkaçı açısından çeşitli belirteçler oluşturması öngörülmektedir.

Gereç ve Yöntem

Mevcut araştırma süresince “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” çerçevesinde hareket edilmiştir. Araştırmada kullanılan işlemlerin ve incelemenin özelliklerine, kullanılan ölçme araçlarına; hesaplamalara ve analizlerin nasıl yapıldığına dair

ayrıntılarının yer aldığı bu bölümde, araştırmadaki bütün açıklayıcı argümanlara aşağıda yer almaktadır.

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma ilişkisel tarama modelli bir araştırmadır. Karasar (2014), tarama modellerinin amacının araştırmasının temel özelliğinin neler olup bittiğini doğru bir şekilde ortaya çıkarmak olduğunu açıklamıştır. Farklı olarak ise ilişkisel tarama yöntemiyle yapılan çalışmaların çoklu değişkenler arasında değişen ilişkileri ortaya çıkardığını söylemektedir ve bu modele uygun olarak bağımlı ve bağımsız değişkenler arasındaki ilişkilerin varlığı ve derecesi ortaya konmaya çalışılmıştır (Crano ve Brewer, 2002).

Evren ve Örneklem

Araştırmada uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Seçilen örnekleme yöntemi zaman, para ve işgücü kaybını önlemeyi temel amaç edinmiştir. Araştırmacının ihtiyaç duyduğu büyüklükteki bir gruba ulaşana kadar en ulaşılabilir olan yanıtlayıcılardan başlamak üzere örnekleme ulaşmaya çalışacağı düşünüldüğü için bu örnekleme yöntemi seçilmiştir.

Araştırmanın örnekleme Balıkesir Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesinde 2021-2022 eğitim yılında öğrenim gören kayıtlı 1031 öğrenci alınmıştır. Örneklem, %50 prevalans, 1.0 desen etkisi, %5 sapma alınarak hesaplama yapılmış; ulaşılacak kişi sayısı %90 güç düzeyinde 271 kişiye uygulanması gerektiği ve bu bağlamda 341 gönüllü katılımcıya uygulanmış, iki katılımcının verisi uygun olmadığı gerekçesiyle çıkarılarak 339 katılımcı olarak belirlenmiştir.

Veri Toplama Araçları

Araştırma için elde edilen verilere katılımcılar ile yüz yüze görüşme yöntemi ile görüşme esnasında e-form kullanılarak toplanmıştır. Katılımcılara sunulan e-form içerisinde, cinsiyet, yaş, sınıf, bölüm ve AGNO (Akademik Genel Not Ortalaması) demografik özelliklerin yer aldığı ilk bölüm ve sonrasında üç farklı ölçeğe yer verilmiştir.

Araştırmada kullanılan ölçekler; geçerlik ve güvenirlik çalışması Karagüven (2012) tarafından yapılan “Akademik Motivasyon Ölçeği (AMÖ)”, Jerusalem ve Schwarzer (1981) tarafından geliştirilen Yılmaz vd. (2007) tarafından Türkçe’ye uyarlanan “Akademik Öz Yeterlik Ölçeği (AÖÖ)” ve Odacı vd. (2017) tarafından geliştirilen “Akademik Mükemmeliyetçilik Ölçeği (AMÜ)” olarak belirlenmiştir. Ayrıca e-formda yer alan öğrenci numarası aracılığıyla spor bilimleri fakültesi öğrenci işlerinden ilgili katılımcıların AGNO değerlerine ilişkin kesin bilgiler elde edilmiştir

Verilerin Analizi

Verilerin frekanslarını, yüzdelerini, ortalamalarını ve standart sapmalarını incelemek için tanımlayıcı istatistiksel analiz kullanıldı. Katılımcıların demografik özellikleri de tanımlayıcı istatistikler kullanılarak analiz edilmiştir. Betimsel analizi, Sosyal Bilimler için İstatistiksel Paket (SPSS) 26.0 kullanılarak normal dağılım gösteren veriler, ikili karşılaştırmalar için independent samples t testi, ikiden fazla grubun karşılaştırılmasında ise One-way ANOVA kullanılmıştır. Anlamlı farklılığın tespit edildiğini boyut ve alt boyutlarda, gruplar arasında farklılığın kaynağını tespit etmek adına, Post-Hoc testlerinden homojen gruplarda Bonferroni, heterojen gruplarda Dunnett-T3 testi uygulanarak anlamlı farklılığın hangi kategorilerinden kaynaklandığı tespit edilmiştir. Akademik motivasyon, öz-yeterlilik ve mükemmeliyetçiliğin akademik başarı arasında ilişki (pearson korelasyon analizi ile) tespit edildiği durumda yordama gücünün belirlenmesinde, çoklu doğrusal regresyon analizi yapılmıştır. Verilerin doğası gereği, çalışma değişkenleri arasındaki fonksiyonel ilişkileri değerlendirmek ve bağımlı değişkendeki değişimi bulmak için çoklu regresyon analizi yapılmıştır. Bütün yapılan analizlerde anlamlılık değeri $p < 0.05$ olarak göz önüne alınmıştır.

Korelasyon analizi ile bağımlı ve bağımsız değerler arasındaki ilişki ortaya konulmuştur. Bu ilişkiler incelenmiş ve AGNO bağımlı değişkenine etki edebilecek bağımsız değişkenler çoklu doğrusal regresyon analizi yapılarak etki değerleri ortaya çıkarılmıştır. Backward metodu kullanılarak modeller oluşturulmuştur. Akademik başarıya asıl etki eden ortaya çıkarılmıştır. Çoklu doğrusal regresyon analizinden önce kayıp veri analizi, çok değişkenli aykırı değerler, normal dağılımlı hatalar, homoskedastisite, hataların bağımsızlığı, doğrusallık, çoklu bağlantı ve çok değişkenli normallik varsayımları kontrol edilmiştir.

Verilerde görülen değerlerin betimsel yöntemler olarak belirtilmesi, mod,-medyan, aritmetik ortalama, çarpıklık-basıklık gibi istatistiksel verilen üstünden incelemeye tabi tutulması üzerinden işlenmiştir (Kirk, 2008; Abbott, 2011). Bu bağlamda değerlerin birbirine çok yakın veya eşit olması, çarpıklık-basıklık katsayısının ± 1 sınırlarında ve 0'a yakın olması ve çarpıklık-basıklık katsayılarının yine kendi standardize hatasına bölünmesi ile elde edilen çarpıklık-basıklık dizinin ± 2 sınırları içinde olması, bağıl değişkenlik katsayısının ise 20-25 aralığında olması normal dağılımın oluştuğunun göstergesi olarak değerlendirilmektedir (Howitt ve Cramer, 2011; Tabachnick ve Fidell, 2013; McKillup, 2012).

Araştırmanın Etiği

Araştırmaya başlamadan önce kullanılacak olan ölçeklerin sahipleriyle iletişim kurularak kullanım izinleri alınmıştır. Ayrıca Balıkesir Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsünden 09.11.2021

tarih 2021/19 karar numaralı etik kurul izinleri alınmıştır. Araştırma süresince hem katılımcıların gönüllülük esasına hem de kişisel bilgilerin korunmasına hassasiyetle önem gösterilmiştir.

Bulgular

Araştırma içerisinde kullanılan ölçekler ile araştırmaya katılan öğrencilerin AGNO dereceleri korelasyonu incelemek için normal dağılım gösteren sürekli değişkenlerde uygulanan Pearson korelasyon değerlerine bakılmıştır. Tablo 1’de gösterilen ve yapılan analiz sonucunu ortaya koyan AGNO değerleri ile AMÖ ve AMÜ ölçeği arasında korelasyon (ilişki) olmadığı görülmüştür. Bunun yanında yapılan analiz sonucunda AGNO değerleri ile AMÖ temel alt boyutundan biri olan MS(Motivasyonsuzluk) alt boyutunda AGNO değeri ile anlamlı, zayıf ve olumsuz korelasyon görülmüştür ($r =0.111$, $p<0.05$). Aynı zamanda AGNO değeri ile akademik öz yeterlik arasında anlamlı, zayıf ve olumlu korelasyon bulunmuştur ($r =0.111$, $p<0.05$).

Tablo 1

AGNO dereceleri ile kullanılan ölçek ve alt boyutlarıyla arasındaki korelasyon analizi

Değişken	Tanımlayıcı İstatistikler		İki Değişkenli Korelasyonlar						
	\bar{X}	SS	1	2	3	4	5	6	7
1. AGNO	2.95	0.46	1						
2. İÇM	62.92	11.95	0.041	1					
3. DIŞM	65.65	10.97	0.049	0.725**	1				
4. MS	12.19	6.72	-0.107*	-0.279**	-0.299**	1			
5. AMÖ	140.78	20.24	0.015	0.891**	0.871**	0.005	1		
6. AÖÖ	19.43	3.13	0.111*	0.397**	0.293**	-0.152**	0.343**	1	
7. AMÜ	35.83	9.07	-0.009	0.206**	0.278**	0.103	0.307**	0.034	1

* $p<0.05$ ** $p<0.01$; AGNO: Akademik Genel Not Ortalaması; İÇM: İçsel Motivasyon; DIŞM: Dışsal Motivasyon; MS: Motivasyonsuzluk; AMÖ: Akademik Motivasyon Ölçeği; AÖÖ: Akademik Öz Yeterlik Ölçeği; AMÜ: Akademik Mükemmeliyetçilik Ölçeği

Akademik motivasyon, öz yeterlik ve mükemmeliyetçilik değişkenlerini kullanarak, AGNO değişkenini yordamak amacıyla çok değişkenli doğrusal regresyon analizi yapılmıştır. Regresyon analizinde Backward yöntemi kullanılarak AGNO bağımlı değişkeni, akademik motivasyon ölçeğinin alt boyutlarını oluşturan içsel motivasyon, dışsal motivasyon ve motivasyonsuzluk alt boyutları ile akademik öz yeterli ölçeği ve akademik mükemmeliyetçilik ölçeği puanları bağımsız değişkenleri seçilerek modeller oluşturulmuştur. Tablo 2’de AGNO değerleri üzerinden akademik başarıya etkisi görülen değişkenler ile birlikte dört model oluşturulmuştur.

Analiz sonucunda, kurulan dört regresyon modelinden ilk üç modelin anlamlı olmadığı [Model 1 için $F(5, 333) = 1.472$; $p= 0.198$; Model 2 için $F(1, 333) =1.845$; $p= 0.120$; Model 3 için $F(1, 334) =2.445$; $p= 0.064$], Model 4’ ün anlamlı olduğu görülmektedir [Model 4 için $F(1, 335) = 3,555$; $p< 0,05$]. Ayrıca Durbin-Watson ($d= 1.931$) değerinden modellerin hata terimleri arasında bir

otokorelasyon sorununun bulunmadığı anlaşılmaktadır. Bununla birlikte, tolerans değerleri ve VIF değerleri ($VIF > 0.05$) anlamsız olarak açıklanmıştır. Değişkenler model içerisinde anlamsız görünmektedir. Motivasyonsuzluk (MS) alt boyutu ($\beta = -0.006$; $t = -1,691$) skoru modele negatif yönde etki ederken, akademik öz yeterlik boyutu ($\beta = 0.014$; $t = 0.008$) skoru modele pozitif yönlü etki ettiği anlaşılmaktadır.

Tablo 2

Çoklu doğrusal regresyon modelleri

	Bağımlı değişken: AGNO	Standardize edilmiş Katsayılar		Standardize edilmiş Katsayılar			Doğrusallık İstatistikleri		Durbin-Watson Testi
		β	Std. Hata	Beta	t	Sig.	Tolerans	VIF	
Model 1	(Sabit)	2.776	0.221		12.564	0.000			1.931
	İÇ AMÖ	-0.002	0.003	-0.044	-0.535	0.593	0.434	2.305	
	DIŞ AMÖ	0.001	0.003	0.020	0.245	0.806	0.442	2.263	
	MS AMÖ	-0.007	0.004	-0.097	-1.665	0.097	0.864	1.158	
	AÖÖ	0.016	0.009	0.108	1.828	0.069	0.839	1.192	
	AMÜ	4.290	0.003	0.001	0.015	0.988	0.882	1.134	
$R^2_{\text{adjusted}} = 0.007$; $F(5, 333) = 1.472$; $p = 0.198$									
Model 2	(Sabit)	2.776	0.216		12.859	0.000			1.931
	İÇ AMÖ	-0.002	0.003	-0.044	-0.535	0.593	0.435	2.301	
	DIŞ AMÖ	0.001	0.003	0.020	0.255	0.799	0.465	2.153	
	MS AMÖ	-0.007	0.004	-0.097	-1.700	0.090	0.901	1.110	
	AÖÖ	0.016	0.009	0.108	1.832	0.068	0.841	1.189	
	$R^2_{\text{adjusted}} = 0.010$; $F(1, 333) = 1.845$; $p = 0.120$								
Model 3	(Sabit)	2.800	0.195		14.331	0.000			1.931
	İÇ AMÖ	-0.001	0.002	-0.030	-0.492	0.623	0.793	1.260	
	MS AMÖ	-0.007	0.004	-0.099	-1.758	0.080	0.920	1.087	
	AÖÖ	0.016	0.009	0.108	1.835	0.067	0.841	1.189	
$R^2_{\text{adjusted}} = 0.013$; $F(1, 334) = 2.445$; $p = 0.064$									
Model 4	(Sabit)	2.753	0.170		16.149	0.000			1.931
	MS AMÖ	-0.006	0.004	-0.092	-1.691	0.092	0.977	0.024	
	AÖÖ	0.014	0.008	0.097	1.782	0.076	0.977	1.024	
$R^2_{\text{adjusted}} = 0.015$; $F(1, 335) = 3.555$; $p = 0.030^*$ ($p < 0,05$)									

Tartışma ve Sonuç, Öneriler

Araştırmanın diğer bütün ön analizlere bakıldıktan sonra, AGNO derecelerini ile AMÖ boyut ve alt boyutları, AÖÖ ve AMÜ ölçekleri arasındaki ilişkiye bakılmıştır. Bu ilişki (korelasyon)

üzerinden ise çoklu doğrusal regresyon analiz yapılarak, ilişkili değişkenler üzerinden model oluşturulmuştur. Yapılan korelasyon analizlerinde akademik motivasyon ve mükemmeliyetçilik boyutunun, öğrencilerin akademik başarılarına etkileyen bir ilişki görülmemiştir. Akademik başarının görünürdeki tek kanıtı olan AGNO dereceleri yüksek olan katılımcı öğrenciler, motivasyonlarının ve mükemmeliyetçiliklerinin yüksek olmasına karşın, elde ettikleri başarının bir sebebi olarak görülmemiştir.

Literatürde akademik motivasyonun akademik başarıya olumlu etkileri olduğu üzerine sonuçlara ulaşılmıştır (Carpenter, 2007; Turner vd., 2009). Sonuçların yaptığımız çalışmadaki sonuçlarla benzerlik göstermediğini söyleyebiliriz. Motivasyonun başarıyı etkilemesi ise gayet olağan görülebilir. Akademik motivasyonun, akademik başarıyı yordaması üzerine yapılan araştırma (Acat ve Dereli, 2012; Baeten vd., 2013; Ellez, 2004; Horzum ve Çakır, 2008; İflazoğlu ve Tümkaya 2008; Madran, 2006; Yılmaz vd., 2007) sonuçlarında, mevcut çalışmayla farklı sonuçlara ulaşılmıştır. Bunun nedeninin araştırmaya katılan öğrencileri akademik başarı anlamında etkileyen farklı duyuşsal nedenlerin varlığı gerçeğidir. Araştırmamızda akademik açıdan başarılı görülen spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin, motivasyonlarının yüksek olmasına karşın, başarılarıyla ilişkisi tespit edilememiştir. Farklı bir açıdan yaklaşılacak olunursa; uluslararası yapılan araştırmalarda, spor yapan ve spor ile uğraşan bireylerin akademik motivasyonlarının yüksek ve akademik açıdan başarılı olma eğilimde oldukları görülmüştür (Kılıcıgil, 1998). Katılımcı grubun Spor Bilimleri Fakültesi öğrencileri olması ve bu öğrencilerin hayatlarının önemli bir parçasını sporun oluşturduğu düşünüldüğünde, akademik motivasyonlarının yüksek olması ve başarıya ulaşmayı, kendilerini motive edici itici bir güç olarak görmeleri gayet olağandır. Aynı zamanda sporcu üniversite öğrencileri üzerine yapılan araştırmalarda spor yapmanın akademik başarıyı arttırdığı sonucuna ulaşılmıştır (Fejgin, 2001).

Araştırmamızda akademik mükemmeliyetçiliğin akademik başarıyı ne düzeyde yordadığı incelenmiş ve mükemmeliyetçiliğin akademik başarıyla ilişkisi görülmemiştir. Mükemmeliyetçi çabaların uyumsuz davranışlarla ortaya çıktığını belirtmek önemlidir. Literatürde yer alan sonuçların mükemmeliyetçiliğin küçük boyutlarında etkisinden bahsetmektedir (Limburg vd., 2017). Bu nedenle, mevcut bulgular mükemmeliyetçiliğin çok karmaşık ve çoğu zaman çelişkili bir boyut olduğunu ve her iki durumla da ilişkili olduğunu yineliyor (Stoeber ve Otto 2006). Yine çalışmada bu sonuçlarla çalışmaktadır. Mükemmeliyetçiliğin bireyin sahip olduğu başarıyla ilişkisi olması beklenemez. Mükemmeliyetçilik iki ucu keskin bir kılıç gibidir. Kişi hem en yüksek standartlara ulaşması hem de asla hata yapmaması gerektiğine inanır. Bu ilk bakışta olumlu bir özellik gibi görünse de aslında erişilmesi mümkün olmayan bir konuma umutsuzca erişme çabası anlamına gelir. Bu durumun öğrenciler üzerinde görülmemesi akademik açıdan olumlu karşılanabilir. Akademik

başarıyla olumlu veya olumsuz bir ilişkinin bulunamaması literatür yer alan araştırmalarla uyuşmamaktadır. Yine akademik mükemmeliyetçiliğin olumsuz etkilerinin varlığını gösterdiğini görebiliriz. Muhtemelen sporcu öğrencilerde mükemmeliyetçiliğin olumsuz etkisi daha az görülmektedir (Hill vd. 2018).

Bunun yanında akademik motivasyon temel alt boyutlarından MS (motivasyonsuzluk) alt boyutunda ve akademik öz yeterlilik boyutunda anlamlı ilişki görülmüştür. Bu sonuçlara bakıldığında öğrencilerin öz yeterliliklerinin AGNO derecelerine etki edecek düzeyde olduğu söylenebilir. Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin sahip oldukları yeterliliğin farkında oldukları, kendilerine güvendikleri ve bu konuda inançlarının tam olduğu yargısına ulaşılabilir. Öğrencilerin gözle görülen akademik başarılarını etkileyen etmenin yüksek motivasyon veya mükemmeliyetçi olmaları değil, kendi öz yeterliliklerinin farkında olmaları çıkarımına ulaşılmıştır. Her ne kadar öz yeterlilikleri ile başarıları arasında ilişki görülse de bunun düşük düzeyde olduğu görülmektedir. Bunun sebebi olarak yine araştırma içerisinde ulaşılan sonuçlardan birisi olan motivasyonsuzluğun etkisi olduğu söylenebilir. Öğrencilerin motivasyonsuzluklarının sebepleri bir tarafa, bunun etkisinin ciddiye alınabilecek düzeyde olduğunu görmekteyiz.

Değişkenler arasındaki ilişkiye bakılmaksızın bütün bağımsız değişkenlerin yer aldığı çok doğrusal regresyon modellerinde, akademik motivasyon alt boyutları olan içsel ve dışsal motivasyon ile akademik mükemmeliyetçilik değişkenleri anlamlı regresyon modeli içerisinde yer bulamamıştır. Anlamlı düzeyde etki görülen model de motivasyonsuzluk alt boyutu ve akademik öz yeterliliğin değişken olarak anlamı görülmemesine rağmen, modeli anlamlı kılacak yeterli etkiye sahip olduğu görülmüştür. Model içerisinde motivasyonsuzluk akademik başarıyı olumsuz düzeyde etkilerken, öz yeterlik olumlu düzeyde etki etmiştir. Ulaşılan bu sonuç, literatürde akademik öz yeterliliğin, akademik başarıyı yordamasına yönelik yapılan çalışmalarla benzer sonuçlar olduğu görülmektedir. Yapılan bazı araştırmalara göre (Multon vd., 1991; Chemers, vd., 2001; Pajares ve Graham, 1999; Yabaş ve Altun, 2009; Chowdhury ve Shahabuddin, 2007; Doğan ve Barış, 2010; Klomegah, 2007;), akademik öz yeterlik akademik başarıyı olumlu yönde yordamaktadır. Bu bulgular yapılan araştırmadaki sonuçları destekler niteliktedir.

Araştırmanın sonuçları üzerinden sonrasında yapılacak araştırmalar için aynı çalışmanın farklı fakültelerde okuyan öğrenciler üzerinde araştırmasına yapılarak motivasyonsuzluğu genele yayılımı takip edilebilir, farklı üniversitelerde yer alan Spor Bilimleri Fakülteleri öğrencileri üzerinde araştırma yapılarak karşılaştırabilir, düzeyleri incelenebilir, araştırmanın evreni değiştirilerek katılımcı sayısı artırabilir, akademik başarı ve başarısızlık üzerinden nedenlerle devam edilerek sebepler ortaya çıkarılabilir ve çözüm yolları sunulabilir, öğrencilerin motivasyonun düşük olmasının nedenleri araştırılıp bu konuda motivasyonlarını sağlayacak, yol gösterici eğitimler verilebilir, spor

bilimleri fakültesi öğrencilerinin elde ettikleri akademik başarı üzerinden akademik başarıyı etkileyebilecek farklı duyuşsal alanlar incelenebilir, önerileri verilebilir.

Sonuç olarak, Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin akademik motivasyon, akademik öz yeterlik ve akademik mükemmeliyetçiliklerinin yadsınamayacak oranda oldukları görülmüştür. Bu değişkenlerin birbirleri arasında da ilişki tespit edilmiştir. Öğrencilerin akademik başarılarını somut olarak önümüze seren AGNO dereceleri yüksektir. Bu değişkenler göz önüne alınarak Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin akademik başarıları ile akademik motivasyon alt boyutlarından motivasyonsuzluk ve akademik öz yeterliğin ilişkisi olduğu görülmüştür. Akademik motivasyon alt boyutlarından içsel ve dışsal motivasyonun ve aynı zamanda akademik mükemmeliyetçiliğin akademik başarı ile ilişkisi görülmemiştir. İlişkisi tespit edilen bu değişkenlerden akademik öz yeterlik akademik başarıyı düşük düzeyde olumlu etkilerken, akademik motivasyonsuzluğun akademik başarıyı düşük düzeyde olumsuz etkilediği anlaşılmıştır.

Etik Kurul İzin Bilgileri

Etik değerlendirme kurulu: Balıkesir Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü

Etik değerlendirme belgesinin tarihi: 09.11.2021

Etik değerlendirme belgesinin sayı numarası: 2021/19

Araştırmacıların Katkı Oranları Beyanı

Araştırmanın tüm aşamalarında iki yazar da eşit katkıda bulunmuştur.

Kaynakça

- Abbott, M. L. (2011). *Understanding educational statistics using Microsoft Excel and SPSS*. United States: John Wiley & Sons, Inc.
- Acat, M. B. ve Yenilmez, K. (2004). Eğitim fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine ilişkin motivasyon düzeyleri. *Manas Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(12), 125-139.
- Ahmann, J. S. ve Glock, M. D. (1971). *Evaluating pupil growth: Principles of tests and measurement. (fourth edition)*. Boston: Allyn and Bacon Inc.
- Arıcı, İ. (2007). *İlköğretim din kültürü ve ahlak bilgisi dersinde öğrenci başarısını etkileyen faktörler (Ankara örneği)*. Yayınlanmamış doktora tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Bacanlı, H. ve Şahinkaya, Ö. (2011). The adaptation study of academic motivation scale into Turkish. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 12, 562-567.
- Baeten M., Dochy F., Struyven K., (2013). The effects of different learning environments on students' motivation for learning and their achievement. *British Journal of Educational Psychology*, 83, 484-501.
- Burns, D. (1980). The perfectionist's script for self-defeat. *Psychology Today*, 14, 34-52.
- Carpenter S. L. (2007). *A comparison of the relationships of students' self-efficacy, goal orientation, and achievement across grade levels: A meta-analysis*. Unpublished Master Thesis, Simon Fraser University.
- Carter, V. & Good, E. (1973). *Dictionary of Education. (fourth edition)*. New York: McGraw Hill Book Company.

- Chemers, M., Hu, L., ve Garcia, B. (2001). Academic self-efficacy and first year college student performance and adjustment. *Journal of Educational Psychology*, 93,55-64.
- Chowdhury M. S., ve Shahabuddin A. M. (2007). Self efficacy, motivation and their relationship to academic performance of Bangladesh College Students. *College Quarterly*, 10(1), 1-9.
- Chun A., ve Choi K. (2005). Akademik Öz yeterlik ile Öğretmen Öz yeterlikleri Arasındaki İlişki. *International Journal of Human Sciences*, 10(1) 1169.
- Crano, W.D., ve Brewer, M.B. (2002). *Principles and methods of social research*. New Jersey, Lawrence Erlbaum Associates Publishers.
- Deci, E. L., ve Ryan, R. M., (1985). *Intrinsic motivation and self determination in human behavior*, Newyork Plenum.
- Demirtaş, H., ve Güneş, H. (2002). *Eğitim yönetimi ve denetimi sözlüğü*. Ankara: Anı yayıncılık.
- Doğan N., ve Barış F. (2010). Tutum, değer ve öz yeterlik değişkenlerinin tmss-1999 ve tmss-2007 sınavlarında öğrencilerin matematik başarılarını yordama düzeyleri. *Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi*, 1(1), 44-50.
- Ellez A. M., (2004). *Etkin öğrenme, strateji kullanımı, matematik başarısı, güdü ve cinsiyet ilişkileri*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Fejgin, N. (2001). *Participation in high school competitive sport: A subversion of school mission or contribution to academic goals*. Contemporary Issuse in Sport of Sociology, Yiannakis, A, Melnick, M., Human Kinetics, United States
- Frost, RO, Marten, P., Lahart, C., ve Rosenblate, R. (1990). The dimensions of perfectionism. *Cognitive Therapy and Research*, 14(5), 449-468.
- Grunschel, C. Schwinger, M., Steinmay, R., ve Fries, S. (2016). Effects of using motivational regulation strategies on students academic procrastination, academic performance and well-being. *Leaning and Individual Differences*, 49, 162-170.
- Hill, A. P., Mallinson-Howard, S. H., ve Jowett, G. E. (2018). Multidimensional perfectionism in sport: a metaanalytical review. *Sport Exercise and Performance Psychology*, 7(3), 235–270.
- Horzum M. B., ve Çakır B. Ö., (2008). Farklı web tabanlı öğretim ortamlarında öğrencilerin başarı, motivasyon ve bilgisayar kaygı düzeyleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34, 140-154.
- Howie, S. J., ve Pietersen, J. J. (2001). Mathematics literacy of final year students: South African realities. *Studies in Educational Evaluation*, 27, 7-25.
- Howitt, D., ve Cramer, D. (2011). *Introduction to SPSS statistics in psychology: For version 19 and earlier (Fifth edition)*. London: Pearson Education Limited.
- İflazoğlu A., ve Tümkaya S., (2008). Öğretmen adaylarının güdülenme düzeyleri ile drama dersindeki akademik başarıları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* (1) 23-61.
- Jerusalem, M., ve Schwarzer, R. (1981). Fragebogen zur Erfassung von" Selbstwirksamkeit. *Skalen zur Befindlichkeit und Persoenlichkeit In R. Schwarzer (Hrsg.).(Forschungsbericht No. 5)*. Berlin: Freie Universitaet, Institut fuer Psychologie.
- Karagüven, H. Ü. (2012). Akademik motivasyon ölçeğinin Türkçe' ye adaptasyonu. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi*, 12(4), 1-22.
- Karasar, N. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemi- kavramlar, ilkeler, teknikler*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Kılıçgil E., (1998). *Sosyal çevre spor ilişkileri*. Ankara: Bağırğan Yayınevi.
- Kirk, R. E. (2008). *Statistics an introduction (Fifth edition)*. United States: Thomson Higher Education.
- Klomegah, R. Y. (2007). Predictors of academic performance of university students: an application of the goal efficacy model. *College Student Journal*, 41(2), 407-415.
- Limburg, K., Watson, H. J., Hagger, M. S., ve Egan, S. J. (2017). The relationship between perfectionism and psychopathology: A meta- analysis. *Journal of Clinical Psychology*, 73(10), 1301- 1326.

- Madran D., (2006). *Üniversite İngilizce hazırlık öğrencilerinin başarı güdülerinin, başarıları üzerindeki etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- McKillup, S. (2012). *Statistics explained: An introductory guide for life scientists (Second edition)*. United States: Cambridge University Press.
- Multon K. D., Brown S. D., Lent R. W. (1991). Relation of self-efficacy beliefs to academic outcomes: a meta-analytic investigation. *Journal of Counseling Psychology*, 38, 30- 38.
- Odacı, H., Kalkan, M.,ve Çıkrıkçı, Ö. (2017). Akademik mükemmeliyetçilik ölçeğinin geliştirilmesi. [Development of the academic perfectionism scale]. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(1), 353-366.
- Özer, Y., ve Anıl, D. (2011). Öğrencilerin fen ve matematik başarılarını etkileyen faktörlerin yapısal eşitlik modeli ile incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 41, 313-324.
- Pajares F., ve Graham L. (1999). Self-Efficacy, motivation constructs, and mathematics performance of entering middle school students. *Contemporary Educational Psychology*, 24, 124–139.
- Saatçi, S. A. ve Can, G. (2016). Investigating academic self-efficacy of university students in terms of socio-demographic variables. *Universal Journal of Educational Research*, 4(8), 1874-1880.
- Stoeber, J., ve Otto, K. (2006). Positive conceptions of perfectionism: Approaches, evidence, challenges. *Personality and Social Psychology Review*, 10(4), 295-319.
- Tabachnick, B. G., ve Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistics (Sixth edition)*. United States: Pearson Education.
- Turner E. A., Chandler M., ve Heffer R.W. (2009). Influence of parenting styles, achievement motivation, and self-efficacy on academic performance in college students. *Journal of College Student Development*, 50(3), 337- 346.
- Uyulgan, M. A., ve Akkuzu, N. (2014). Öğretmen adaylarının akademik içsel motivasyonlarına bir bakış. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi*, 14(2), 7-32.
- Wang, D. B. (2004). Family background factors and mathematics success: A comparison of Chinese and US students. *International Journal of Educational Research*, 41, 40-54.
- Wolman, B. B. (1973). *Victims of success: Emotional problems of executives*. New York: Quadrangle.
- Yabaş D., ve Altun S. (2009): Farklılaştırılmış öğretim tasarımının öğrencilerin öz-yeterlik algıları, Biliş üstü becerileri ve akademik başarılarına etkisinin incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 37, 201-214.
- Yılmaz, M., Gürçay, D., ve Ekici, G. (2007). Akademik özyeterlik ölçeğinin Türkçe'ye uyarlanması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33(33), 253-259.
- Zimmerman, B. J. (1995). Öğretmen adaylarının sosyal öz yeterlik algılarının belirlenmesi. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(2) 96.

Bu eser [Creative Commons Atıf-Gayri Ticari 4.0 Uluslararası Lisansı](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) ile lisanslanmıştır.